

Tuotteistuksen lyhyt alkuhistoria

Istuin työhuoneessani ja yritin keksiä, miten pääsisin tilanteeseen, jossa minun ei tarvitsisi istua työhuoneessani ja yrittää keksiä, miten pääsisin tilanteeseen, jossa...Kas, sähköpostia! Päätoimittaja ilmoitti seuraavan lehden teemasta: tuotteistus. Eikun hommiin siis. Tuotteistushan on jokaisen ihmisen peruselinkeino. Jollain tavalla jokainenhan täällä yrittää pärjätä, niillä eväillä mitä on annettu.

Tuotteistuksen keksimisen ajankohta on häipynyt maailmanhistorian aamunkoiton hämäryyksiin. Edes siitä ei ole minkäänlaista tietoa, mikä on ollut ensimmäinen tuotteistettu asia. Jonkinlaisia viitteitä voidaan kaivaa Raamatusta, Kalevalasta, Koraanista, Baghavad Gitasta, Talmudista, Maon Pienestä Punaisesta kirjasta (joka muuten on Raamatun jälkeen laajalevikkisin kirja, puolitoista miljardia kappaletta) tai Äpystä, mutta yhtä kaikki varmaa tietoa voi olla vaikea löytää. Joten se täytyy keksiä.

Oletettavasti tuotteistus on alkanut jonkin heimojäsenen erikoisosaamisesta. Näin hirvenmetsästyskauden aikana luonnollisesti ensimmäisenä tulee mieleen metsästys. Tuotteistuksen keihäänkärkenä on varmaankin ollut keihään kärki. Sanaparin etymologia on ilmeisyydessään lähes nerokkaan selvä. Joku Niilo Neanderthalinpoika kehitti keihääseensä terä- ja kiinnityssysteemin, joka oli ominaisuuksiltaan ja kestävyydeltään (juu, kestävyys on yksi ominaisuus, turhahan sitä nyt toiseen kertaan on mainita) ylivoimainen muiden rimpuloihin verrattuna. Tällä välineellä Niilo sai kaadettua mastodontin ja sapelihammastiikerin jos toisenkin ja hänen arvostuksensa alkoi laumassa nousta kummasti. Koska mies pystyi varmistamaan ruokapuolen, ilmestyi hänelle yhtäkkiä kauniita karvanaamaneandertalittaria jonoksi asti luolan suulle ja pianpa Niilo joutui kohtaamaan edelläkävijän ongelmat. Heimon muut miehet eivät välttämättä katsoneet hyvällä moista hyväkstä, vaan yrittivät teollisuusvakoilla keihään rakennetta ja jopa sabotoida Niilon toimintaa. Mutta Niilopa ymmärsi pitää keihäänsä visusti piilossa. Kilpailutilanne kärjistyi kuitenkin siihen mitataavaan, että Niilo oli pakotettu naislaumansa kanssa hakeutumaan uusille markkina-alueille.

Kilpailijavapailla metsästyssegmenteillä Niilo harrasteli naiskatraansa kanssa vapaata metsästelyä, mutta luonnollisesti monet suut vaativat paljon lihaa ja Niilon kuormitustilanne alkoi näyttää jo punaista. Niinpä hän keksi, että keihäs oli varmaankin niin hyvä, että jopa heikommat naisetkin – jotka siihen aikaan tosin olivat vahvempia kuin puulaiva-aikojen merimiehet – onnistuivat saamaan saalista sen avulla. Esihistoriallinen innovaattoriluolamies ymmärsi, että juuri hänen

keihäänsä oli jotenkin erityinen ja tekemällä samanlaisen hän onnistuisi monistamaan keihäänsä hyvät ominaisuudet.

Niilo siis väkersi toisen keihään. Ja kolmannen. Ja lisää. Innokkaat neiti-neanderthalilaiset kiljahtelivat innoissaan Niilon opettaessa heitotekniikkaa ja metsästystaktiikkaa ja kohtapa naikkoset juoksentelivat riemuissaan jahdissa ja toivat saalista kotipesään. Niilo huomasi yhtäkkiä tekevänsä täysipäiväisesti keihäitä ja elelevänsä mukavan leppoisaa käsityöläisen elämää. Naisväki teki luonnollisesti normaaleja askareitaan siinä sivussa, lisääntyi ja kasvatti lapsia, joista kasvoi metsästäjiä ja keihäitä tarvittiin lisää.

Onneksi siihen aikaan ei ollut juurikaan mahdollisuuksia markkinointiin. Ohikulkijat pääsääntöisesti tapettiin tai ainakin hädettiin kovakouraisesti ja nopeasti, jos ei muuten niin keihäänkärki persuuksissa. Niinpä Niilo ei uupunut keihäänkärkiteollisuuden ensimmäisenä uhrina eikä kärsinyt burnoutista. Niilo istuksi nuotion ääressä, pureskeli kylmäsavustettua mastodontinfilettä ja mahdollisesti yritti kehittää keihääseensä päivitysversiota, jossa käytettävyyks olisi entistäkin parempi.

Jossain vaiheessa joku jälkikasvusta osoittautui näppäräksi sormistaan ja niinpä Niilo perehdytti jälkeläisensä tekemään vähintäänkin yhtä hyvää tulosta kuin itsekin. Eikäpä aikaakaan, niin Niilolla oli kokonainen ryhmä keihääntekijöitä paimennettavanaan. Aika ajoin hän kävi murahdellen kehityskeskusteluja jokaisen kanssa ja pyrki painottamaan laatutekijöitä, keihäillähän oli varsin kovat vaatimukset. Käyttötapauksia oli useita ja jokainen keihäs piti testata tekijänsä toimesta. Niilo suoritti varsinaisen hyväksymistestauksen, joskaan ei dokumentoinut sitä. Se ruoja! Ellei dokumentoinniksi katsottu sitä, että Niilo rapsutti oman logonsa, tyylytellyn äksän, jokaiseen hyväksymäänsä keihääseen. Jos testaus oli suoritettu löperösti tai jos tuotannossa olevasta keihäästä löytyi kriittinen virhe, saattoi se pahimmillaan tietää yhdelle tai useammalle urhealle naisluolamiehelle onnetonta loppua pedon hampaissa tai mammutin tassun alla. Mutta Niilon keihäät kestäivät. Jotta naismetsästäjät saattoivat olla varmoja omasta turvallisuudestaan, huolehtivat hekin siitä, että lähtiessään ottivat Niilo-logoisen keihään matkaansa. Keihään suoman tuen avulla tämä naislauma sai mainetta ja sana kiiri ympäri silloisen maailman. Luultiin, että koko heimo koostui pelkistä sotaisista naisista, jotka verenhimoisina juoksentelivat kiljuen pitkin metsiä ja tappoivat kaikkea vastaantulevaa. Amatsonit voivat siis olla maailman ensimmäisen tuotteistuksen sivutuotteita. Tuskinpa Volvon tehtailla vuonna 1956 edes aavistettiin, että tuon ensimmäisenä kolmipisteturvavyöt esitelleen auton tarina oli lähtenyt liikkeelle jo ammuin, keihäänkärjestä ja Niilosta.